

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ЖИТОМИРЩИНИ на 2021 РІК

- 225 років тому затверджено перший герб м. Житомир.
(1796)
- 225 років тому затверджено перший герб м. Новоград-Волинський.
(1796)
- 175 років тому затверджено перший герб м. Бердичів.
(1846)
- 170 років Чуднівському спиртзаводу (*нині – ДП «Чуднівський спиртовий завод»*).
(1851)
- 165 років Свято-Михайлівському кафедральному собору в м. Житомир.
(1856)
- 155 років Житомирській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. О. Ольжича (*при заснуванні – Житомирська публічна бібліотека*).
(1866)
- 150 років Коростишівській паперовій фабриці (*нині – ТОВ «Коростишівська паперова фабрика»*).
(1871)
- 135 років Іванопільському цукрозаводу (*нині – ПРАТ «Іванопільський цукровий завод»*).
(1886)
- 110 років Житомирському технологічному коледжу КНУБА (*при заснуванні – Житомирська казенна нижча ремісничка школа*).
(1911)
- 65 років Житомирському заводу «Електровимірювач» (*нині – ПРАТ «Електровимірювач»*).
(1956)

СІЧЕНЬ

- 1 60 років від дня народження Кондратюка Юрія Павловича, майстра народної творчості, поета, члена НСПУ, заслуженого працівника культури України. Народився в смт Чуднів.
(1.01.1961)
- 2 180 років від дня народження Рильського Тадея Розеславовича, громадського і культурного діяча, етнографа, економіста. Народився у с. Ставище (*нині – Попільнянського району*). Більшу частину життя провів у родовому маєтку в с. Романівка (*нині – Попільнянського району*).
(2.01.1841–7.10.1902)
- 6 85 років від дня народження Пультера Станіслава Олександровича, літературознавця, кандидата педагогічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, заслуженого працівника освіти України. Народився у с. Адамівка (*нині – с. Веселе Пулинського району*).
(6.01.1936)
- 14 55 років від дня смерті Корольова Сергія Павловича, вченого, конструктора ракетно-космічних систем. Народився в м. Житомир.
(12.01.1907–14.01.1966)
- 15 100 років від дня народження Лисиці Михайла Павловича, фізика, академіка НАН України. Народився в с. Високе (*нині – Брусилівського району*).
(15.01.1921–10.01.2012)
- 26 80 років від дня народження Сича Михайла Семеновича (псевд.: Русич), поета, перекладача, журналіста, художника. Народився в с. Троковичі Черняхівського району.
(26.01.1941–21.05.2012)
- 30 80 років від дня народження Фольварочного Василя Івановича, письменника, державного і громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого діяча мистецтв України. У 1970-х рр. працював журналістом у редакціях газет Житомирщини, завідувачем літературної частини Житомирського обласного музично-драматичного театру (*нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги*).
(30.01.1941)

ЛЮТИЙ

- 8 85 років від дня народження Шищенка Петра Григоровича, доктора географічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України. Народився в с. Покришів Брусилівського району.
(8.02.1936)
- 21 65 років від дня народження Єршова Володимира Олеговича, літературознавця, краєзнавця, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, головного редактора наукового збірника «Волинь-Житомирщина».
(21.02.1956)
- 21 65 років від дня народження Жилюка Сергія Івановича, історика, доктора історичних наук, професора Національного університету «Острозька академія». У 1995–2000 рр. працював у Житомирському державному педагогічному університеті ім. І. Франка.
(21.02.1956)
- 23 70 років від дня народження Медвідя В'ячеслава Григоровича, письменника, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, заслуженого діяча мистецтв України. Народився в с. Кодня Житомирського району.
(23.02.1951)
- 23 165 років від дня народження Кудрицького Михайла Петровича, вченого-метеоролога. Народився в с. Огіївка (*нині – Ружинського району*).
(23.02.1856–27.12.1933)
- 24 100 років від дня народження Яременка Василя Михайловича, актора, народного артиста України, почесного громадянина м. Житомир. У 1947–2006 рр. працював у Житомирському обласному музично-драматичному театрі ім. І. А. Кочерги (*нині – Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги*).
(24.02.1921–10.12.2010)
- 25 150 років від дня народження Лесі Українки, поетеси, громадської діячки. Народилась у м. Новоград-Волинський.
(25.02.1871–1.08.1913)
- 28 25 років від дня смерті Кругляка Бориса Абрамовича, історика, краєзнавця, педагога, доктора історичних наук, професора, дійсного члена Нью-Йоркської Академії наук. Народився в м. Житомир.
(3.05.1934–28.02.1996)

БЕРЕЗЕНЬ

- 8 80 років від дня народження Стецюка Олександра Михайловича (спр.: Шиндель), композитора, диригента, педагога, члена НСКУ, заслуженого діяча мистецтв України. Народився в с. Білокоровичі Олевського району.
(8.03.1941–29.01.2007)
- 10 160 років від дня смерті Шевченка Тараса Григоровича, письменника, художника, мислителя, громадського діяча. У 1846 р. перебував на Житомирщині як співробітник Київської археографічної комісії.
(9.03.1814–10.03.1861)
- 15 70 років від дня народження Березівського Валерія Федоровича, музиканта, майстра з виготовлення народних інструментів, майстра народної творчості, громадського діяча, члена ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. Народився у с. Яроповичі Андрушівського району.
(15.03.1951)
- 17 145 років від дня народження Щербаківського Вадима Михайловича, історика, археолога, етнографа, мистецтвознавця. Народився в с. Шпичинці (нині – Ружинського району).
(17.03.1876–18.01.1957)
- 25 145 років від дня народження Домбровського Маріана Павловича, піаніста, педагога. Народився в м. Житомир.
(25.03.1876–1958)
- 29 85 років від дня народження Опанасюка Олексія Євменовича, письменника, громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого працівника культури України. Народився в с. Дібрівка Брусилівського району.
(29.03.1936–3.06.2011)

КВІТЕНЬ

- 3 20 років від дня смерті Никончука Миколи Васильовича, мовознавця, дослідника в галузі діалектології та лінгвістичної географії, поета, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного педагогічного університету ім. І. Франка. Народився у с. Листвин Овруцького району.

(5.06.1937–3.04.2001)

- 3 55 років від дня народження Мойсієнка Віктора Михайловича, мовознавця, дослідника в галузі діалектології та історії мови, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, головного редактора наукового збірника «Волинь-Житомирщина». Народився у с. Мелені Коростенського району.

(3.04.1966)

- 9 110 років від дня народження Кириченка Степана Андрійовича, живописця, графіка, заслуженого діяча мистецтв УРСР, народного художника УРСР. Народився в с. Чоповичі *(нині – Малинського району)*.

(9.04.1911–30.04.1988)

- 16 110 років від дня народження Місяця Василя Олександровича, історика, археолога, краєзнавця, організатора музейної справи на Житомирщині, заслуженого працівника культури УРСР. Народився в с. Андріїв *(нині – Черняхівського району)*.

(16.04.1911–24.05.2000)

- 17 80 років від дня народження Вітрика Олександра Павловича, скульптора, члена НСХУ, заслуженого художника України. Жив у м. Житомир.

(17.04.1941–11.01.2008)

- 23 155 років від дня заснування Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Ольжича.

(23.04.1866)

- 25 110 років від дня народження Дарчука Остапа Йосиповича, співака, педагога, професора, заслуженого діяча мистецтв УРСР. Народився в м. Бердичів.

(25.04.1911–21.08.1999)

- 26 35 років від дня аварії на Чорнобильській АЕС.

(26.04.1986)

ТРАВЕНЬ

- 2 145 років від дня народження Ленчевського Леоніда Софроновича, священника, краєзнавця, дослідника Ружинщини.

(2.05.1876–2.09.1962)

- 3 160 років від дня народження Штеренберга Лева Яковича, етнографа, професора, члена-кореспондента АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(3.05.1861–14.08.1927)
- 3 230 років від дня народження Генрика Жевуського, письменника. Перебував на Житомирщині.
(3.05.1791–26.02.1866)
- 5 105 років від дня смерті Гончаренка Агапія (спр.: Гумницький Андрій Онуфрійович), громадського і релігійного діяча, правозахисника, публіциста, видавця, першого перекладача творів Т. Г. Шевченка англійською мовою. Народився у с. Кривин (*нині – с. Криве Попільнянського району*).
(31.08.1832–5.05.1916)
- 9 20 років від дня смерті Журавського Анатолія Федоровича, письменника, літературознавця, громадського діяча, члена НСПУ, заслуженого журналіста України. Народився в с. Барашівка Житомирського району.
(4.04.1952–9.05.2001)
- 10 85 років від дня смерті Богораза-Тана (Тана-Богораза) Володимира Германовича (спр.: Богораз Натан Менделевич; псевд.: В. Г. Тан, Н. А. Тан), етнографа, письменника, лінгвіста, громадського діяча. Народився в м. Овруч.
(27.04.1865–10.05.1936)
- 13 105 років від дня смерті Шолома-Алейхема (спр. : Рабинович Шолом Нухимович), письменника. У 80–90 рр. ХІХ ст. перебував у містах Житомир та Бердичів.
(2.03.1859–13.05.1916)
- 15 40 років від дня смерті Бульби-Боровця Тараса Дмитровича (спр.: Боровець; псевд.: Байда, Бульба Тарас, Ристриченко, Тарас), генерала-хорунжого, діяча українського повстанського руху, засновника УПА (згодом УНРА) «Поліська Січ» та Олевської республіки під час Другої світової війни.
(9.03.1908–15.05.1981)
- 20 130 років від дня народження Нікуліна Лева Веніаміновича (спр.: Ольконицький Лев Володимирович; псевд.: Н. Нікулін, Анжеліка Саф'янова), письменника, журналіста. Народився в м. Житомир.
(20.05.1891–9.03.1967)

- 30 195 років від дня народження Сераковського Зигмунда (Сигізмунда), (псевд.: Доленго), письменника, громадського діяча. Навчався в Житомирській першій чоловічій гімназії.
(30.05.1826–27.06.1863)
- 30 175 років від дня народження Клосовського Олександра Вікентійовича, метеоролога, геофізика, доктора фізики та фізичної географії, члена-кореспондента Російської Академії наук. Народився в м. Житомир.
(30.05.1846–26.04.1917)

ЧЕРВЕНЬ

- 11 160 років від дня народження Заремби Сигізмунда Владиславовича. Композитора, піаніста. Народився в м. Житомир.
(11.06.1861–27.11.1915)
- 14 90 років від дня смерті Липинського В'ячеслава (Вацлава) Казимировича, українського історика, політолога, мислителя, публіциста. Навчався в Житомирській першій чоловічій гімназії.
(18.04.1882–14.06.1931)
- 22 80 років тому почалася німецько-радянська війна.
(22.06.1941)
- 25 80 років від дня народження Ткаченка Григорія Макаровича, журналіста, письменника. Уродженець с. Покришів Брусилівського району.
(25.06. 1941–6.05.2014)
- 28 80 років від дня заснування Української Повстанської Армії «Поліська січ», що діяла, зокрема, на території Олевського району.
(1941)
- 29 80 років від дня смерті Падеревського Ігнація Яна, піаніста, композитора, політичного діяча. Дитинство провів у селі поблизу Чуднова. Приїздив до батьків у Житомир.
(18.11.1860–29.06.1941)

ЛИПЕНЬ

- 1 125 років Житомирському лікєро-горілчаному заводу (*нині – ДП «Житомирський лікєро-горілчаний завод»*).
(1.07.1896)

- 1 65 років від дня народження Гудзя Юрія Петровича (псевд.: Юрко Гудзь, Юрій Тетянич, Хома Брут, Хома Брус), письменника, критика, художника, філософа. Народився в с. Миколаївка Ємільчинського району.
(1.07.1956–20.02.2002)
- 3 70 років від дня смерті Тадеуша Боровського, письменника, публіциста, критика. Народився в м. Житомирі.
(12.11.1922–3.07.1951)
- 8 145 років від дня народження Арциховського Володимира Мартиновича, ботаніка, фізіолога рослин, основоположника спеціальної фізіології деревних порід. Народився в м. Житомир.
(8.07.1876–13.06.1931)
- 9 125 років від дня народження Кудрицького Павла Михайловича, актора, режисера. Народився в м. Коростишів.
(9.07.1896–22.07.1926)
- 10 145 років від дня народження Садовського Івана Івановича, українського актора, народного артиста України. Народився в м. Житомир.
(10.07.1876–1.04.1948)
- 17 175 років від дня народження Миклухо-Маклая Миколи Миколайовича, антрополога, етнографа, мандрівника. Двічі – у 1886 та 1887 рр. – перебував у мастку матері в м. Малин, вивчав побут, традиції та звичаї поліщуків.
(17.07.1846–14.04.1888)
- 20 110 років від дня народження Кучера Василя Степановича, письменника. Народився в с. Любимівка (*нині – Андрушівського району*).
(20.07.1911–18.04.1967)
- 21 100 років від дня народження Бориса Олександрівца (спр.: Борис Олександрович Грибінський), поета-емігранта повоєнної доби. Народився в м-ку Ружин (*нині – смт*).
(21.07.1921–21.12.1979)
- 26 140 років від дня народження Штеренберга Давида Петровича, живописця і графіка. Народився в м. Житомир.
(26.07.1881–1.05.1948)

СЕРПЕНЬ

30 років від Дня проголошення Незалежності України 24.08.1991 р.

- 1 80 років від дня загибелі Гельмонда Самуїла Ізраїльовича, поета. Народився в м-ку Горошки (*нині – смт Хорошів*).
(10.11.1907–серпень 1941)
- 1 115 років від дня народження Перельмана Натана Юхимовича, піаніста, професора Санкт-Петербурзької консерваторії. Народився в м. Житомир.
(1.08.1906–18.02.2002)
- 2 95 років від дня народження Нестеренка Володимира Павловича, актора, народного артиста України. У 1950–1995 рр. працював у Житомирському обласному музично-драматичному театрі ім. І. Кочерги.
(2.08.1926–30.04.2009)
- 6 135 років від дня народження Бондарчука Степана Корнійовича, актора, режисера, одного із засновників «Незалежного театру» в м. Житомир (1921–1922). Народився в с. Кодня (*нині – Житомирського району*).
(6.08.1886–30.11.1970)
- 30 80 років від дня загибелі Сціборського Миколи Орестовича (псевд.: Рокош, Житомирський, Органський, Луцький, Юрій), державного та військового діяча, одного з фундаторів та ідеолога ОУН, теоретика українського націоналізму, публіциста. Народився в м. Житомир.
(28.03.1898–30.08.1941)

ВЕРЕСЕНЬ

- 150 років тому засновано Малинську паперову фабрику (*нині – ПАТ «Малинська паперова фабрика-Вайдманн»*).
(1871)
- 8 80 років від дня народження Васильчука Святослава Карповича, громадського і політичного діяча, письменника, журналіста, члена НСЖУ, голову Житомирського обласного об'єднання ВУТ

«Просвіта» ім. Тараса Шевченка, заслуженого журналіста України,
лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка.

(8.09.1941)

- 12 85 років від дня народження Монастирецького Леоніда Семеновича, літературознавця, кандидата філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, заслуженого працівника освіти України, лауреата премії імені Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури.
(12.09.1936–13.12.2011)
- 22 55 років від дня смерті Векслера Володимира Йосиповича, фізика, академіка АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(4.03.1907–22.09.1966)
- 21 85 років від дня народження Макарєнка Олексія Дмитровича, художника, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Народився в м-ку Брусилів (*нині – смт*).
(21.09.1936–2.05.2005)
- 24 95 років від дня народження Курильчука Миколи Михайловича, письменника. Народився на хуторі Перебуж біля с. Джерело (*нині – Олевського району*).
(24.09.1926–2.02.2004)
- 30 55 років від дня смерті Ненадкевича Євгена Олександровича, літературознавця, шевченкознавця, кандидата філологічних наук, професора, декана словесно-історичного факультету Волинського інституту народної освіти (*нині – Житомирський державний університет ім. і. Франка*).
(29.12.1882–30.09.1966)

ЖОВТЕНЬ

- 60 років тому став до дії Житомирський льонокомбінат (*нині – ТОВ «Торговий дім «Житомирський льонокомбінат»*).
(1961)
- 6 140 років від дня народження Кочерги Івана Антоновича, драматурга. З 1914 по 1934 рр. жив у м. Житомир.
(6.10.1881–29.12.1952)
- 7 80 років від дня народження Яненка Миколи Михайловича, дитячого письменника. Народився в смт Попільня.

(7.10.1941)

- 10 55 років від дня смерті Морозової (у шлюбі: Гладка) Вероніки Януарівни (псевд.: Вероніка Морозівна), поетеси, перекладачки. Народилася в м-ку Андрушівка (*нині – місто*).
(25.07.1890–10.10.1966)
- 13 75 років від дня народження Цепкової Галини Василівни, поетеси. Живе і працює в м. Коростень.
(13.10.1946)
- 15 125 років від дня народження Ковжуна Павла Максимовича (псевд.: Марія Пінковська), художника-графіка, мистецтвознавця. Народився в с. Костюшки (*нині – с. Велика Фосня Овруцького району*).
(15.10.1896–15.05.1939)
- 29 50 років від дня народження Черевка Сергія Болеславовича, радіожурналіста, громадського діяча, автора літературного аудіопроекту для незрячих і слабкозорих «Слухай читачу», першого редактора житомирського журналу «Світло спілкування». Народився в м. Житомир.
(29.10.1971–17.02.2014)

ЛИСТОПАД

- 125 років Житомирській водолікарні (*нині – Обласний лікувальний центр вертебрології та реабілітації*).
(1896)
- 1 80 років від дня народження Чиркова Олександра Семеновича, літературознавця, драматурга, доктора філологічних наук, професора Житомирського державного університету ім. І. Франка, академіка АН ВШ України, заслуженого працівника освіти України.
(1.11.1941)
- 4 105 років від дня народження Окийченка Данила (спр.: Вознюк Яків Олександрович), письменника. Народився в с. Андріївчів (*нині – Ємільчинського району*).
(4.11.1916–13.03.2003)
- 6 95 років від дня народження Клименка Михайла Даниловича поета, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Народився в с. Левків (*нині – Житомирського району*).
(6.11.1926–5.02.1998)

- 7 190 років від дня народження Совінського Леонарда, поета, перекладача. Народився в с. Березівка Любарського району.
(7.11.1831–23.12.1887)
- 12 85 років від дня народження Миколи Федоровича Сингаївського, поета. Народився в с. Шатрище Коростенського району.
(12.11.1936–22.02.2013)
- 13 80 років від дня народження Данчука Леоніда Івановича, режисера, театрознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України, народного артиста України. Народився в с. Горбулів Черняхівського району.
(13.11.1941)
- 13 185 років від дня народження Ярослава Домбровського, політика, військового діяча, генерала Паризької комуни. Народився в м. Житомир.
(13.11.1836–23.05.1871)
- 21 100 років від дня Базарської трагедії, коли під с. Базар (*нині – Народицького району*) більшовики розстріляли 359 полонених вояків Української Повстанської Армії.
(21.11.1921)
- 23 125 років від дня народження Косенка Віктора Степановича, українського композитора, піаніста. Працював викладачем у музичному технікумі в Житомирі, директором Житомирського музичного училища (*нині – Житомирське музичне училище ім. В. Косенка*).
(23.11.1896–3.10.1938)
- 25 130 років від дня народження Кліма Лаврентійовича Поліщука, письменника, художника, представника «Розстріляного відродження». Народився в с. Краснопіль (*нині – Чуднівського району*).
(25.11.1891–3.11.1937)
- 25 65 років від дня смерті Довженка Олександра Петровича, кінорежисера, кінодраматурга, письменника, художника, мислителя. У 1914–1917 та 1919–1920 рр. жив на Житомирщині.
(10.09.1894–25.11.1956)

ГРУДЕНЬ

- 35 років муніципальній академічній хоровій капелі «Орея».
(1986)

- 1 75 років від дня народження Шкляра Геннадія Макаровича, письменника, журналіста, лауреата премії імені Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури. Народився в смт Ружин.
(1.12.1946–9.06.2011)

- 9 80 років від дня смерті Томіліна Віктора Костянтиновича, композитора. Народився в м. Бердичів.
(15.05.1908–9.12.1941)

- 9 80 років від дня народження Кузьміна Олександра Сергійовича, кандидата історичних наук, доцента Житомирського державного університету ім. І. Франка, де працював з 1969 по 2014 р.
(9.12.1941)

- 12 125 років від дня народження Кіпніса Ісаака Нухимовича, письменника, перекладача. Народився в с. Словечне (*нині – Овруцького району*).
(12.12.1896–16.04.1974)

- 23 70 років від дня народження Кондратюка Василя Івановича, художника, члена НСХУ, голову Житомирської обласної організації НСХУ, лауреата премії імені Лесі Українки обласного відділення Українського фонду культури.
(23.12.1951)

- 24 250 років від дня народження Алойзи Фелінського, письменника, перекладача. Частина життя провів у с. Волосів (*нині – Андрушівського району*).
(24.12.1771–23.02.1920)

- 25 100 років від дня смерті Короленка Володимира Галактіоновича, письменника. Народився в м. Житомир
(27.07.1853–25.12.1921)

- 29 115 років від дня народження Капустинського Анатолія Федоровича, хіміка, члена-кореспондента АН СРСР. Народився в м. Житомир.
(29.12.1906–26.08.1960)

- 30 105 років від дня смерті Сулержицького Леопольда Антоновича, громадського діяча, театрального режисера, актора, художника, письменника. Народився в м. Житомир.
(27.09.1872–30.12.1916)
- 31 110 років від дня народження Фалікмана Іхіла Шмулевича, письменника. Народився в м. Любар.
(31.12.1911–1.05.1977)